

vundet i formel Henseende i det andet Thing. Bevist for denne min Paastand er ikke vel muligt uden at komme ind paa hele det statsretlige Spørgsmaal, som den ærede Justitsminister jo har yttret et Duffe om, at vi ikke idag vilde indlade os paa i det Enkelt; men der er dog et Punkt, som jeg ikke kan andet end fremhæve, og det er det Synspunkt, hvorunder jeg mener, at hele Regjeringens Forslag forsaavidt maa sees. Det er Regjeringsudkastets § 4, i hvilken det hedder: „Rigsdagen fastsætter ved særlig Beslutning, fra hvilket Tidspunkt denne Lov skal træde i Kraft.“ For det Første maa det nu være mig tilladt at sige, at det i alt Fald vilde være noget ganske Giendommeligt og Noget, som virkelig forekommer mig høist besynderligt, at det skulde være en Rigsdagsbeslutning alene, der afsjævede, naar denne Lov skulde træde i Kraft. Hvorfor i al Verden skal der ikke her som ellers altid udfordres Kongens og Rigsdagens Beslutning, i Forening? Lad os tænke Forholdet igjennem, i det Tilfælde at det faldt Rigsdagen ind alene at tage en saadan Beslutning. Det vilde naturligviis ikke let skee, men det er dog logisk muligt, naar Kongen er holdt ude. Det er jo den udøvende Magt, som skal fuldbyrde Lovene, og forsaavidt der er Tvivl om det rette Tidspunkt til at sætte en Lov i værk, er det derfor naturligt, at fortrinsviis Kongens, hele Regjeringens Opfattelse af Forholdet maa komme i Betragtning. Og hvad kan det skade, at Afgjørelsen af, om Tidspunktet, naar Loven skal træde i Kraft, er kommet, bliver truffen ved Lov som sædvanlig? Hvorledes vilde, siger jeg, Forholdet stille sig, hvis Rigsdagen faldt paa — at den rimeligviis ikke vilde det, vide vi, som sagt nok — alene at beslutte, at nu skulde denne Lov træde i Kraft, uagtet Regjeringen meente, at det var bedre at vente noget endnu, fordi nogle Forhold endnu trængte til Afgjørelse. Dette er nu den formelle Side af den nævnte Paragraph; men den har derhos en meget alvorlig reel Side. Thi hvad er saa egentlig den politiske Betydning af denne Paragraph? Den nærmeste og naturligste Fortolkning af Paragraphen maa — idetmindste seer jeg ikke rettere — være den, at, naar Regjeringen og

Althinget ere blevene enige om Ordningen af den særlige islandske Althingsforfatning — jeg troer ikke, at dette Udtryk vil misforstaaes; det er vel ikke skarpt juridisk, men det kan neppe misforstaaes —, saa vil Rigsdagen uden videre give sit Samtykke til, at den Lov, som nu maatte blive vedtagen og stadfæstet, træder i Kraft, og saa skal Sagen dermed være afgjort. Jeg veed ikke, hvad den ærede Justitsminister vil sige hertil; men mig forekommer det, at dette er den nærmeste og naturligste Tanke, der frembyder sig, naar man læser den nævnte Paragraph; denne Tanke forekommer mig endog saa naturlig, at jeg vilde have megen Betænkelighed ved at stemme for en saadan Paragraph, selv om det nok saameget blev fremhævet, at saaledes skulde den ikke forstaaes. Jeg troer, at man maa have et klarere og tydeligere Begreb om Regjeringens Opfattelse af det statsretlige Forhold, end man hidtil har havt, for at det skal være muligt, selv om man er enig om alt Andet, at votere en Paragraph, hvori der ikke siges Andet end dette, at det fastsættes ved Rigsdagens særlige Beslutning eller, selv om man sætter det istedet, ved særlig Lov, fra hvilket Tidspunkt denne Lov skal træde i Kraft.

I saa Henseende maa jeg nu ligesom min ærede Collega fra Kjøbenhavn (Rehmann) lægge særlig Vægt paa, at vi have seet et Forsatningsforslag, udgaaet fra Regjeringen, blive forelagt for Althinget af det Indhold og den Form, som er os meddeelt til Underretning i det Actstykke, der i Motiverne er opført som Bilag V, og som iøvrigt naturligviis var kjendt tidligere, fra den Tid, da det blev forelagt for Althinget. Jeg er aldeles enig i den Hovedindvending, der er bleven gjort imod dette Udkast, at det var skruet op paa en unaturlig Maade og til en unaturlig Høide, til et heelt Statsforfatningsudkast. For dog ikke at blive staaende ved disse almindelige Ord, vil jeg nævne nogle Hovedpunkter dert, som jeg troer det rigtig at fremdrage netop allerede nu. Jeg stiller da i Spidsen, hvad der allerede er blevet fremhævet om den særlige Maade, hvorpaa man i Udkastets § 1 havde optaget Anvendelsen af den Sætning, at Island var en uadskillelig Deel af den